

EURÓPAI INTEGRÁCIÓS ALAP

Magyarországon tanulni

Tájékoztató füzet Magyarországon élő külföldi szülőknek és fiatal felnőtteknek

Írta: Medjesi Anna

Lektorálta: Erdélyi Zsuzsanna

Fényképek: Hernád Géza és Rónai Gergely

Grafikai kivitelezés: Profigram Kft - fortin&Bras Studio

Nyomda: Profilm DTP Kft.

© Menedék - Migránsokat Segítő Egyesület

www.menedek.hu

Budapest, 2010

Kedves Fiatalok és Szülők!

Magyarországon, mint a világ legtöbb országában, a gyerekeknek, így a külföldi gyerekeknek is joguk és kötelességük óvodába, iskolába járni. Külföldi szülőként és fiatalként nehéz eligazodni a magyar oktatási rendszerben, és nehézséget jelenthet a megfelelő óvoda, iskola megtalálása, kiválasztása. Tájékoztató füzetünk ebben kíván segítséget nyújtani. Bemutatja a magyar oktatási rendszer felépítését és annak általános jellemzőit, kitér az oktatás szakaszaira, az intézmények típusaira, az óvodai, iskolai életet érintő praktikus információkra. Felhívja a figyelmet egyrészt a szülői kötelezettségekre, a tankötelezettségre és annak elmulasztásának következményeire, másrészt felsorolja azokat a segítő támogatásokat, amik igénybe vehetők, és a gyermekek fejlődését segíti. Információs anyagunk sok témát érint, de mindegyikről csak röviden, az alapinformációk szintjén szól.

Ha Önnek egy-egy témában több, részletesebb információra van szüksége, javasoljuk, hogy a kiválasztott tanintézményben kérjen további tájékoztatást.

A MAGYAR ISKOLARENDSZER ÁLTALÁNOS BEMUTATÁSA

- Az oktatás – az óvodai nevelést kivéve – iskolákban történik, ahol a tanulókat életkoruk szerint 20-30 fős osztályokba gyűjtik, és emelkedő sorszámú évfolyamba sorolják.
- Az osztályokban együtt tanulnak fiúk és lányok.
- A közoktatási intézményekben való tanulás ingyenes – kivéve a tandíjas intézményeket –, finanszírozója a magyar állam.
- Az iskolákban a tanulóknak nem kell előírt egyenruhát viselni, a diákok, a szülők és az ott dolgozó pedagógusok viselkedését házi rend szabályozza.
- A testi fenytés a magyar iskolákban nem megengedett.
- Az oktatási intézményekben levő gyerekekért az ottlétük alatt az iskola felel, míg az azon kívüli életük felelőse teljes mértékben a szülő.

Az iskolába és óvodába felvett külföldi gyerekeket a magyar állampolgárokkal azonos bánásmód illeti meg.

Tilos a hátrányos megkülönböztetés bármilyen okból, így különösen a gyermek vagy hozzátartozói bőrszíne, neme, vallása, nemzetiségi, etnikai vagy társadalmi származása, vagyoni és jövedelmi helyzete miatt.

Vallási és meggyőződésbeli szabadság

A szülőket megilleti az a jog, hogy gyermekeik – az ő véleményük tiszteletben tartásával – vallási és világnézeti meggyőződésének megfelelő oktatásban és nevelésben részesüljenek.

Ha úgy érzi, hogy gyermekét hátrányos megkülönböztetés éri, és az intézményen belül nem tudja azt orvosolni, panaszával fordulhat az Egyenlő Bánásmód Hatósághoz vagy az Oktatási Jogok Biztosához.

Tankötelezettség

A Magyar Köztársaságban minden gyermek köteles iskolába járni, a szülők pedig kötelesek kiskorú gyermekük taníttatásáról gondoskodni.

Tankötelezett külföldi gyerekek

Magyarországon a közoktatási törvény szerint külföldi gyerek akkor tanköteles, ha

- menedéjogot kérő, menedékes, oltalmazott, menekült;
- a szabad mozgás és tartózkodás jogát Magyarországon gyakorolja;
- bevándorolt vagy letelepedett jogállású, illetve a Magyar Köztársaság területén érvényes tartózkodási engedéllyel rendelkezik;
- egy évnél hosszabban tartózkodik az országban. (Ha egy évnél rövidebb ideje, akkor csak a szülő kérésére válik azzá.)

Gyermekét érkezésük után minél hamarabb be kell íratnia óvodába, iskolába. Oktatási intézménytől távol legfeljebb 3 hónapot maradhat. A tartózkodási jogcím meglétét a gyermeke tanintézménybe való felvételekor igazolni kell.

A tankötelezettség időtartama

Gyermeké akkor válik tankötelezetté, ha eléri az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget. Ez legkorábban abban a naptári évben történhet meg, amelyben betölti a hatodik életévét, legkésőbb pedig akkor, ha a nyolcadik életévét. (Attól az évtől azonban, amelyben a gyermek az ötödik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától napi négy órát köteles óvodai nevelésben részt venni.)

A tankötelezettség annak a tanévnek a végéig tart, amelyben a tanuló tizennyolcadik életévét betölti.

A tankötelezettség elmulasztása

A tankötelezett korú gyermekekről nyilvántartást vezetnek. Amennyiben ön elmulasztja gyermeke beíratását az óvodába vagy az iskolába, eljárás indul az ügyben. Tankötelezettség mulasztása esetén a szülőre pénzbírság is kiszabható, ha pedig az intézkedések eredménytelenek, a gyermeket kiemelhetik a családból, és gyermekvédelmi intézménybe helyezhetik el.

Iskolai hiányzás

Ha gyermekét beíratta az óvodai iskolaelőkészítő csoportba vagy az iskolába, de mégsem jelenik ott meg, az következményekkel jár. A hiányzást nyilvántartják. A hiányzás lehet igazolt és igazolatlan.

Igazolt hiányzás

A hiányzásokról minden esetben írásos igazolást kell hozni. Szülőként egy tanévben legfeljebb 3 napot igazolhat családi okok miatt. Betegség esetén orvosi igazolásra van szükség.

Ha hosszabb időre kívánja elkérni gyermekét az iskolából (pl. külföldi út), arra előre, írásban kell engedélyt kérnie az iskolaigazgatótól.

Igazolatlan hiányzás

Ha gyermeke igazolatlanul mulaszt, az iskola megkeresi önt. Tíz óra igazolatlan hiányzás után az iskola igazgatója értesíteni köteles erről a gyermek lakóhelye szerint illetékes jegyzőt.

Fontos tudni, hogy a késésekből is lehet igazolatlan hiányzás. Ügyeljen arra, hogy gyermeke pontosan érkezzen iskolába!

A hiányzások egyéb következménye

Ha gyermeke egy tanéven belül többet hiányzik, mint 250 óra, illetve egy tantárgyból az évi óraszám 30 %-át, akkor nem osztályozható, vizsgát kell tennie az adott tárgyból annak érdekében, hogy elkezdhesse a következő évet.

A gyerekeket tanító pedagógusok

A tanintézmények vezetője az igazgató. A gyerekeket pedagógusok oktatják, nevelik. Az általános iskola első 4 osztályában osztálytanítók tanítanak, az 5-től a 8. osztályig és a középiskolákban az osztályokat osztályfőnök vezeti, mellette az egyes tantárgyakat szaktantárgyi tanárok tanítják. A gyerekeket oktató és nevelő pedagógusok képesítésüket 4-6 éves felsőoktatási képzés keretein belül szerzik meg.

Oktatási nyelv

Magyarországon az oktatás nyelve a magyar, de emellett vannak két tanítási nyelvű és idegen nyelvű iskolák is.

Tanterv, tanmenet

Az iskolák a Nemzeti Alaptanterv alapján készítik el saját helyi tantervüket, tanmenetüket, és ez alapján oktatják és nevelik a tanulókat.

Tankönyvek

Az iskolában a tantárgyakhoz általában tartozik tankönyv. Magyarországon az iskola által meghatározott tankönyveket a szülőknek kell megvásárolnia tanév elején.

A tanulók értékelése

Az iskolai év folyamán a diákokat – írásbeli és szóbeli számonkérés alapján – kezdetben szövegesen, később osztályzatokkal értékelik 1-től 5-ig terjedő skálán. Az 5-ös osztályzat a legjobb, 1-es a leggyengébb. Az érdemjegyek átlagát a tanév felénél és végén bizonyítványban összegzik.

A tanintézmények munkarendje

A tanintézmények többségében 8 órakor kezdődik a tanítás. Tanórák és szünetek követik egymást. A tanítási órák hossza általában 45 perc, a szüneteké 10-15 perc. A tanórák sorrendjét az órarend határozza meg.

Tanév

Az iskolai év körülbelül 185 tanítási nappól áll, a tanítás hagyományosan szeptember elején kezdődik, és június második feléig tart. A tanév folyamán több iskolai szünet van: ősszel, télen, tavasszal és nyáron. Minden héten 5 tanítási nap van.

Ünnepek

A nemzeti, állami és egyházi ünnepek alkalmából az iskolákban is szünnap van.

Ezek a következők:

- Március 15., az 1848-1849-es forradalom és szabadságharc kitörésének évfordulója;
- Május 1., a munka ünnepe;
- Augusztus 20., az államalapítás ünnepe;
- Október 23., az 1956-os forradalom és szabadságharc kitörésének évfordulója;
- Húsvét (időpontja változó) és a kapcsolódó tavaszi szünet;
- Pünkösd (időpontja változó);
- Mindenszentek (november 1.) és a kapcsolódó őszi szünet;
- Karácsony (december 25-26.) és a kapcsolódó téli szünet;
- Újév (január 1.).

Az iskolai ünnepségeken az ünneplőruha (fehér felső, sötét alsó, ünneplőcipő) általában kötelező.

Diákigazolvány

Magyarországon a tanulók fényképes diákigazolványt kapnak. Ezt az iskolába lépéskor kell igényelni. Az igazolvánnyal különböző kedvezmények vehetők igénybe. Pl. 50 %-os utazási kedvezmények vasúton, távolsági buszon és a városi közlekedésben, kedvezmények múzeumban, moziban, színházban, könyvtárban és több üzletben, étteremben.

Iskolalátogatási igazolás

Tartózkodási engedély vagy más, tartózkodásra jogosító engedély megújításakor, hosszabbításakor szüksége lehet tanköteles korú gyermeke iskolalátogatási igazolására. Ezt az igazolást az óvoda, iskola titkárságán állítják ki. Az igazolás tanúsítja, hogy gyermeke jár iskolába.

TAJ kártya- egészségügyi biztosítás

Ahhoz, hogy gyermekét betegség esetén ingyenesen elláthassa az orvos, szüksége van társadalombiztosítási jogviszonyra.

- Kiskorú gyermeke, ha rendelkezik állandó magyarországi lakhellyel, automatikusan biztosított.
- Amennyiben nem rendelkezik állandó lakhellyel, csak tartózkodási hellyel, és egy évnél rövidebb ideig tartózkodik Magyarországon, önkéntes megállapodást köthet az Országos Egészségbiztosítási Pénztárral.
- Tartózkodási hellyel rendelkezők egy év után egészségbiztosítási szolgáltatási járulékfizetésére kötelezettek, ez alapján válnak biztosítottá.

Az önkéntes megállapodást és az egészségügyi szolgáltatási járulékfizetést is a szülő kötheti meg gyermekének a regionális egészségbiztosítási pénztárnál.

Bölcsőde

Amennyiben ön dolgozik, és nem tudja megoldani 20 hetes és 3 éves kor közötti gyermekének napközbeni felügyeletét, lehetősége van bölcsődébe iratni. A bölcsőde nem kötelező, ezért elképzelhető, hogy hely hiányában nem veszik fel az intézménybe. Az állami/önkormányzati bölcsődében az elismert menekült, oltalmazott, hontalan, bevándorolt, letelepedett, befogadott jogállású, valamint az EGT állampolgárok gyermekei esetében kizárólag az étkezési díjat kell megfizetni. A más jogcímen itt tartózkodó külföldi gyermekének bölcsődei elhelyezéséért az intézmény emelt összegű térítési díjat kérhet.

Családi napközi

A családi napközi gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, étkeztetést és foglalkoztatást. A családi napközik általában 20 hetes kortól 14 éves korig fogadnak gyerekeket. Ezekben az intézményekben az ellátás rugalmas, hosszútávon folyamatosan vagy alkalmanként is igénybe vehető. Az iskoláskorú gyerekek a családi napközikben iskola után tartózkodnak. A szolgáltatás térítési díj ellenében vehető igénybe.

ÓVODAI NEVELÉS

Óvoda

Az óvoda 3-6 éves kor közötti gyermekek napközbeni ellátását biztosítja. Az óvodai beiratkozás májusban van, de az évközben érkező család is beírathatja gyermekét, amennyiben az betöltötte a 3. életévét. Beiratkozáshoz szükségesek a szülők és a gyermek tartózkodását igazoló dokumentumok, valamint a gyermek anyakönyvi kivonata és TAJ kártyája. Az óvodák helyhiány miatt visszautasíthatják a gyermek felvételét, de az 5. életévét betöltött gyermeket a lakcímhez tartozó óvodának kötelező felvennie. Ha az óvoda helyhiány miatt nem tudja felvenni a gyermeket, gondoskodik egy másik, közeli intézménybe történő felvételéről. Az óvodák reggel 7 órától 17 óráig fogadják a gyerekeket, ami alatt szakképzett óvodapedagógus foglalkozik velük. Az óvodai ellátás ingyenes (csak étkezési díjat kell fizetni), és egyes óvodák külön foglalkozásokat szerveznek, amelyekért a szülőknek fizetniük kell.

ÁLTALÁNOS ISKOLA

Az általános iskolai oktatás célja az általános műveltség és a matematikai szemlélet kialakítása a gyermekekben, továbbá a természettudományok, a társadalomtudományok és a művészetek alapjainak megismertetése. Az általános iskola két részre tagolódik. Alsó tagozat az elsőtől a negyedik osztályig tart, és a korcsoport szükségleteihez igazodva általában egy osztálytanító tanítja, neveli a gyermekeket. A felső tagozat ötödiktől a nyolcadik osztályig tart, ebben az időszakban a nagyobb gyerekeket már tantárgyanként szakosodott tanárok oktatják.

Iskolaválasztás

Magyarországon szabad iskolaválasztás van. A lakóhely szerinti körzeti iskola köteles felvenni gyermekét, de kérheti gyermeke felvételét más intézménybe. Szabad hely hiányában máshol azonban elutasíthatják gyermeke felvételét.

Amennyiben gyermekét nem a körzeti iskolába kívánja beíratni, akkor kérjen a kiválasztott intézménytől egy befogadó nyilatkozatot! Ezt a dokumentumot kötelező bemutatnia a körzeti iskolában, hogy ott kivegyék a nyilvántartásukból.

Beíratás az iskola első osztályába

Március 1. és április 30. között kell beíratni tankötelezetté vált gyermekét az általános iskola első évfolyamára. A beíratás pontos napjait a helyi illetékes jegyző jelöli ki. A pontos dátumról többféleképpen értesülhet. Az óvodában, iskolában elhelyezik a beíratnál, közzéteszik lakóhelye honlapján, a helyi újságban.

Fordítson kiemelt figyelmet az iskolai beíratás dátumára, mert összesen 2 nap áll rendelkezésére, hogy eleget tegyen kötelezettségének!

A beíratáskor be kell mutatni

- a szülő, gondviselő és a gyermek magyarországi tartózkodásának jogcímét igazoló okiratot;
- lakcím/tartózkodási hely igazolását;
- a gyermek születési anyakönyvi kivonatát és annak hiteles magyar nyelvű fordítását;
- az iskolaérettséget igazoló óvodai- vagy nevelési tanácsadó által készített szakvéleményt.

Ha a gyermek felügyeletét magyarországi tartózkodása során nem a szülő gyakorolja, hanem más nagykorú személy, arról a szülőnek közjegyző előtt nyilatkoznia kell.

Felvételi vizsga általános iskolában nincs, a felvételről az iskola igazgatója dönt.

Ha elutasítják gyermeke felvételét, 15 napon belül nyújthat be fellebbezést az adott iskolánál, a körzeti polgármesteri hivatal jegyzőjének címezve.

Év közbeni beíratás

Évközben is beírathatja gyermekét iskolába. Amennyiben gyermeke Magyarországon vagy hazájukban már járt iskolába, a befejezett iskolai tanulmányait igazoló bizonyítványát és annak hiteles magyar fordítását is be kell mutatni.

Menedékkérők, menedékesek, oltalmazottak, menekültek esetében az iskolának el kell fogadnia a hiányos dokumentációt, és a szülő nem kötelezhető azok beszerzésére.

Átíratás más iskolába

A tanítási év során bármikor átírathatja gyermekét másik iskolába. Az átvételi kérelemhez a beiratkozáshoz szükséges iratokat kell bemutatni. Az átvételről az új iskola igazgatója dönt.

Ne felejtse az előző iskola igazgatóját is értesíteni az átíratásról az átvévő iskolától kapott befogadó nyilatkozattal, mert egyébként igazolatlan hiányzás miatt eljárás indul ön ellen!

Osztályba sorolás

Arról, hogy melyik évfolyamra helyezik gyermekét – több szempont figyelembevételével – az igazgató dönt. Erre vonatkozóan Magyarországon különböző iskolai gyakorlatok alakultak ki:

- Korától függetlenül első osztályba helyezik a magyarul nem beszélő és latin betűkkel írni, olvasni nem tudó gyereket, majd később fokozatosan kerül felsőbb osztályba.
- A magyarul nem beszélő gyereket egy-két évvel saját korosztálya alatti osztályba sorolják.
- Saját korosztályának megfelelő osztályba sorolják, és külön foglalkozás keretében segítik a felzárkózásban.

Az iskola kiválasztásakor és beiratáskor mindenképpen érdeklődjön az iskolában kialakult és alkalmazott gyakorlatról! Ha gyermekét nem az életkorának megfelelő osztályba szeretné sorolni, ahhoz önmagának és gyermekének beleegyezésére is szükség van.

Az általános iskolai élet

Az általános iskola munkarendje

Az iskolák a tanulókat általában 7 órától várják, és a tanítás 8 órakor kezdődik. Az iskola legkésőbb 17 óra 30 percig tart nyitva. A tanítási idő alatt a diákok csak írásos szülői engedély birtokában hagyhatják el az iskolát. Ha gyermeke rosszul lesz, a tanár telefonon megkeresi önt.

Tanfelszerelés

Az iskolában különböző felszerelés szükséges. Általában minden órára kell külön füzet és tankönyv, ezenkívül egyéb felszerelések pl. tolltartó, olló, ragasztó, színes ceruzák, körző, szögmérő, vonalzó. Testneveléshez minden diáknak tornaszákra van szüksége, amiben a tornafelszerelését tartja. Ezeket a felszereléseket a szülőnek kell megvásárolnia.

Iskolai étkezés

Gyermeke számára az iskolában napi háromszori étkezést igényelhet. Délelőtt tízórait, délben meleg ebédet és délután uzsonnát kap az iskolai ebédlőben. Az étkezésért havonta, előre kell fizetni. Gyermeke hiányzása esetén az ebédet két nappal a hiányzás előtt le lehet mondani. Ha nem fizeti be az iskolai ebédet, akkor másként köteles gondoskodni gyermeke napi háromszori étkezéséről, de felhívjuk a figyelmét arra, hogy meleg ételt nem szabad az iskolába bevinni.

Amennyiben gyermeke egészségügyi vagy vallási előírások miatt speciális étrendet igényel, akkor tájékozzódjon, hogy az iskolában az megoldható-e!

Napközi/tanulószoza

A tanítási idő után gyermeke az ön írásbeli kérésére napközit/tanulószozát vehet igénybe. A napközibe az alsó tagozatos gyerekek kerülnek, ahol a napközis tanító felügyeletével és segítségével elkészítik a házi feladatukat. A felső tagozatos gyerekek a tanulószozában ugyanezt önállóan teszik, de őket is felügyeli pedagógus.

KÖZÉPFOKÚ OKTATÁS

Az általános iskola befejezése után a gyerekeknek középfokú tanintézményekben kell folytatniuk a tanulást. Azt, hogy melyikben, a szülőknek gyermekével közösen kell eldöntenie. Ebben a döntésben és a tájékozódásban segítséget nyújt az általános iskola. A pályaválasztási tanácsadó tanárok mellett pályaválasztási tanácsadó intézetek szakemberei segíthetik a döntést.

Beíratkozás középfokú tanintézménybe

Központilag kiadott jelentkezési lapon lehet jelentkezni a kiválasztott iskolába. Több iskolát is meg lehet jelölni, fontossági sorrendben. A jelentkezési lapot kiskorú tanuló esetén mindkét szülőnek alá kell írnia, és azt az általános iskolának kell továbbítani.

Központi felvételi

A legtöbb középiskolában a bekerülés feltétele a központilag kiadott, egységes követelményeket tartalmazó írásbeli felvételi megírása, amelyet középiskoláktól függően szóbeli vizsga követhet. Az iskolák a tanulókat értesítik az eredményről, és lehetőség van a javított tesztek megtekintésére. A szóbeli vizsga eljárásrendjét a tanintézmények önállóan alakítják ki. Abban az esetben, ha gyermeke nem írt felvételit, a kötelező felvételt biztosító körzeti iskola felvételi meghallgatás nélkül köteles felvenni.

Azokat a külföldi gyerekeket, akiket a magyar nyelv ismeretének hiánya miatt az általános iskola nem tud felkészíteni a felvételire, általában évméltléssel 8. osztályban tartják.

Év közbeni beíratás, átíratás esetén az általános iskolánál leírtak érvényesek.

A középfokú oktatás típusai

Gimnáziumok

A gimnáziumban általános műveltséget megalapozó nevelés és oktatás folyik, ami az érettségi vizsgára, felsőoktatási tanulmányok megkezdésére, illetve munkába állásra készít fel. A gimnázium általában négy évfolyamos, azonban öt, hat és nyolc évfoly-

lyamos gimnáziumok is vannak. A négy, öt, hat és nyolcosztályos gimnáziumokban megszerezhető tudás azonos szintű, csupán más évfolyamon kezdődik az oktatás.

A szakközépiskola

A szakközépiskola abban különbözik a gimnáziumtól, hogy ezekben az intézményekben szakmai képzés is folyik, az utolsó évfolyam után szakképesítés szerezhető. A tanuló dönt arról, hogy érettségi vizsgát vagy szakmai vizsgát kíván tenni, esetleg mindkettőt.

A szakiskola

A szakiskolában az általános műveltséget megalapozó nevelés-oktatás mellett pálya-orientáció, gyakorlati oktatás, szakmai ismeretek oktatása és szakmai alapozó oktatás folyik. A szakiskola – ellentétben a gimnáziummal és a szakközépiskolával – nem érettségi vizsgával, hanem szakképesítéssel zárul.

Érettségi vizsga

A gimnáziumi, illetve a szakközépiskolai tanulmányaik befejeztével a diákok letehetik a központilag egységes középiskolai záróvizsgát, vagyis az érettségit. A vizsgák öt tantárgyból, választástól függően közép- vagy emelt szinten zajlanak. Kötelező tantárgyak: magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, egy élő idegen nyelv és egy tetszőleges ötödik tárgy. A vizsgának van írásbeli és szóbeli része. A sikeres érettségi előfeltétele a felsőoktatásba való belépésnek.

FELSŐOKTATÁS

A felsőoktatási intézményekben folytatott tanulmányok alapján lehet oklevelet (diplomát) vagy tudományos fokozatot szerezni. A felsőoktatási intézményekben zajlik a legmagasabb szintű oktatás.

Felsőoktatási intézmények

A felsőoktatás egymásra épülő képzési ciklusai az alapképzés, a mesterképzés és a doktori képzés. A felsőoktatási intézmények – a fentiek mellett – elsőfokú szakképzést és szakirányú továbbképzést is folytathatnak, valamint felnőttképzést is szervezhetnek. Az alapképzés 3-4 év, a mesterképzés ezután még 1-2 év, a doktori képzés további 3 év. A felsőoktatási intézmények és az általuk indított képzések, szakok teljes listája megtalálható a minden év decemberében kiadott Felvételi tájékoztatóban és az interneten.

Felvételi feltételek felsőoktatási intézményekbe

Felsőoktatási intézménybe történő felvételhez szükséges magyar érettségi, vagy azaz egyenértékű, külföldi tanulmányok elvégzését igazoló okirat. A felvétel a középiskolai tanulmányi eredményektől és más, ezt kiegészítő képzettségektől, nyelvtudástól stb. függ. Bizonyos esetekben szükséges lehet felvételi vizsgát tenni.

Jelentkezés felsőoktatási intézményekbe

A felsőoktatási intézményekbe minden évben február 15. körül kell jelentkezni. Lehetőség van augusztusban pótfelvételi keretében jelentkezni, de ekkor csak egy intézménybe. A jelentkezéshez szükséges az Országos Felsőoktatási Információs Központban vagy iskolákban beszerezhető jelentkezési lap vagy elektronikus felvételi kitöltése – a szükséges mellékletekkel – és a kiválasztott intézmények számától függő eljárási díj megfizetése. A jelentkezés után a jelentkezők számától függő felvételi pontszámot július végén hirdetik ki az intézmények, amiből meg lehet állapítani, felvételt nyert-e a jelentkező, vagy sem.

Tandíj

A felsőoktatási intézmények finanszírozás szempontjából kétféle képzést indítanak, költségtérítéssel (fizetőst) és áramlag támogatott (ingyenes). Az, hogy ki melyikre járhat, függ az elért pontszámtól és a magyarországi tartózkodás jogcímétől.

A szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkezők, menekültek, oltalmazottak, menedékesek, befogadottak, bevándoroltak, letelepedettek, valamint nemzetközi megállapodások alapján itt tanuló külföldiek részt vehetnek áramlag támogatott, ingyenes képzésben. A más jogcímen Magyarországon tartózkodó külföldiek kizárólag tandíj megfizetése mellett járhatnak felsőoktatási intézményekbe.

Diákhitel

A felsőoktatásban tanulók anyagi gondjainak enyhítésére kedvező felvételi és törlesztési feltételekkel rendelkező Diákhitelt lehet felvenni. Az elismert menekült, letelepedési vagy bevándorlási engedéllyel rendelkező, kereső tevékenység céljából itt tartózkodó európai gazdasági térségbeli állampolgár és családtagja, valamint kereső tevékenységet folytató magyar állampolgár családtagja vehet fel Diákhitelt, amennyiben valamely felsőoktatási intézmény hallgatója, és Magyarországon állandó lakhellyel rendelkezik.

TOVÁBBI TUDNIVALÓK AZ ÁLTALÁNOS ÉS KÖZÉPFOKÚ OKTATÁSRÓL

Tevékenységek, események

Iskolai tanórán kívüli foglalkozások

Az iskolákban délutáni szakkörök, továbbtanulásra, érettségire felkészítő külön-foglalkozások is vannak. Ezek egy része ingyenes, más részük térítési díj ellenében vehető igénybe. A szakköröket az iskola szervezi, azokról tájékoztatást a gyermeke osztályfőnökétől, az egyes tanároktól, az iskola faliújságján, honlapján és szülői értekezleten kaphat.

Osztálykirándulás, táborozás

Szinte minden iskolában szerveznek a gyerekeknek közös kirándulást, táborozást. Ezek lehetnek egy- vagy többnaposak, és költségeik a szülőt terhelik.

Ha ön nem tudja kifizetni az osztálykirándulás díját, akkor egyeztessen erről gyermeke osztályfőnökével! Az iskolák igyekeznek megoldani az ilyen eseteket.

Szülői értekezlet

A szülők számára évente többször szülői értekezletet tart az osztályfőnök, amelyre minden szülőt meghív. Ezen az értekezleten megbeszéljük az aktualitásokat, az általános, mindenkit érintő problémákat. Ezekhez a szülők is hozzászólhatnak, elmondhatják véleményüket.

Fogadóóra

A szülői értekezleteken kívül a szülők megkereshetik a tanárokat az erre a célra kialakított fogadóórán. Itt kaphatnak gyermekük egyéni tanulmányi eredményéről felvilágosítást. A fogadóórák időpontjáról előre tájékoztatják a szülőket.

Amennyiben nem beszél jól magyarul, fontos, hogy vigyen magával szülői értekezletre és fogadóórára egy segítő tolmácsot, aki lefordítja önnek az elhangzottakat és az ön hozzászólásait!

Tájékoztató füzet („ellenőrző”)

Minden tanulónak van egy ún. tájékoztató füzete, mely a gyerek értékelését, valamint az iskola és a szülő közléseit, üzeneteit tartalmazza. Ebbe a füzetbe kerül minden fontos információ a tanárok és a szülők részéről is, és ezek elolvasását aláírással kell nyugtázni.

Gyermek- és ifjúságvédelmi felelős

Minden iskolában van gyermek- és ifjúságvédelmi felelős. Feladata egyrészt, hogy segítse azokat a tanulókat, akik az iskolában vagy családjukban bajba kerültek. Másrészt rendszeresen tájékoztatja a tanulókat jogaikról és arról, hogy problémáikkal kihez fordulhatnak. Munkája során szorosan együttműködik a pedagógusokkal, a szülőkkel és más gyermekvédelmi intézményekkel.

Egészségügy

Iskolaorvos és védőnő

Az általános iskolában a gyerekek évente többször iskolaorvosi és védőnői vizsgálaton vesznek részt. A rendszeres vizsgálatokon testük fejlődését követik nyomon. Magasság- és súlymérés, látás- és hallásvizsgálat szerepel a vizsgálatok között. A kötelező védőoltásokat is itt kapják meg a gyerekek.

Kötelező védőoltások

Magyarországon korosztályhoz kötötten kötelező védőoltásokat kapnak a gyerekek. A védőoltások beadását oltási könyvben vezetik. A kötelező védőoltásokat tartalmazó oltási könyvet az iskolában be kell mutatni. Ha a szülő nem az iskolában szeretné beolttatni gyermekét, akkor erről értesíteni kell az iskolai védőnőt, és a máshol megkapott oltást igazolni kell.

Iskolafogászat

Ha gyermeke rendelkezik TAJ kártyával, akkor évente egyszer iskolafogászatra viszik, ahol megvizsgálják fogait, és javaslatot tesznek a szükséges beavatkozásokra. Ezekre már nem az iskola viszi a gyerekeket, a kezeléseket egyénileg kell intézni.

Egyéb tudnivalók

Mobiltelefon-használat

Az iskolák többségében a gyerekek a tanítási idő alatt csak kikapcsolt állapotban tarthatják a mobiltelefont maguknál.

Tilos

- Magyarországon tilos kiskorúaknak dohányterméket, alkoholt eladni!
- Kiskorúakat nem engedhetnek be játékterembe, nagykorúak kísérelőjeként sem.
- Szórakozóhelyeken szintén korhatárhoz kötik a belépést.
- Magyarországon a kábítószer-fogyasztás szigorúan tilos!

EGYÉB TANINTÉZMÉNYEK

Gyógypedagógiai intézmények

Magyarországon különálló intézmények állnak rendelkezésre a látás-, hallássérült, tanulásban akadályozott, értelmileg akadályozott, mozgáskorlátozott, halmozottan sérült gyerekek számára. Ezekbe az intézményekbe csak tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottságok szakvéleménye alapján kerülhet gyermeke.

Diákotthon és kollégium

Ezek az intézmények elsősorban középiskolai és felsőoktatási tanulmányaikat nem a lakhelyükön végző tanulóknak nyújtanak az iskola mellé lakhatási lehetőséget. A kollégiumi, diákotthoni elhelyezést kérelmezni kell, és felvétel esetén bérleti díjat kell fizetni, amely az esetek többségében kedvező és támogatott összeg. A bentlakásos otthonokban a diákokat 2-, 4-, 6-ágyas szobákban helyezik el, biztosítják számukra az étkezést, és külön erre a célra kialakított helyek szolgálnak tanulásra, pihenésre és kikapcsolódásra. A bentlakásos intézményekben a tanulók pedagógusoktól segítséget kaphatnak az iskolai felkészülésben. A kollégiumi és diákotthoni élet rendjét belső szabályzat határozza meg, és annak súlyos megszegése a tanuló kizárását vonhatja maga után.

Két tanítási nyelvű iskolák

Ezekben az iskolákban a tanulók a tantárgyak egy részét magyarul, a másik részét idegen nyelven tanulják. A második nyelv iskolánként különbözhet, de a leggyakoribb az angol, német és francia. Budapesten – Európában egyedülállóan – működik magyar-kínai két tanítási nyelvű általános iskola is.

Nemzetiségi iskolák

A Magyarországon élő etnikai és nemzeti kisebbségek rendelkeznek saját kisebbségi oktatási intézményekkel (pl. német, román, szlovén, szerb, horvát). Ezekben az iskolákban a saját nyelvüket használják első vagy második oktatási nyelvként az általános, ill. középiskolai oktatásban. A nemzetiségi iskolákba külföldi gyerekek is bekerülhetnek.

Tagozatos általános iskolák

Az általános iskolák egy részében lehetőség van egy-egy tantárgyat emelt óraszám-ban tanulni (matematika, idegen nyelv, testnevelés, zene stb.).

Alapfokú művészetoktatási intézmények

Az alapfokú művészetoktatási intézmények feladata a különböző művészeti ágak (zene, képzőművészet, stb.) alapszintű kiegészítő oktatása. Ezekben az intézményekben tankötelezettséget nem teljesíthetnek a tanulók, szolgáltatásaikat térítési díj ellenében nyújtják. A legelterjedtebbek ezek között a zeneiskolák, ahol hangszer- és zeneelmélet oktatás folyik.

Tehetséggondozó intézmények

Kiemelten tehetséges gyerekek számára működnek úgynevezett tehetséggondozó iskolák. Ezek egy része államilag finanszírozott, másik része tandíjas. Ezekben az iskolákban speciális módszerekkel oktatják, nevelik a gyerekeket, ápolják és fejlesztik a bennük rejlő tehetséget.

Magán oktatási intézmények

Magyarországon vannak alapítvány, egyesület, egyház és magánszemély által fenntartott, ingyenes vagy tandíjas oktatási intézmények is. Ezekben az intézményekben a pedagógusok gyakran alternatív és reformpedagógiai módszerekkel oktatják, nevelik a gyerekeket.

Nemzetközi iskolák

A Magyarországon működő nemzetközi iskolák vagy két állam megegyezése alapján jöttek létre, és azok közös finanszírozásával működnek, vagy fizetős magániskolák. Oktatási rendszerük általában független a magyar oktatási rendszertől, gyakran az iskolákban dolgozó pedagógusok is külföldiek, és a tanítási tartalmak is különböznek a magyar tanítási tartalmaktól. Gyakran folyik az oktatás idegen nyelven. A nemzetközi iskolákról további információkat találhat az Interneten.

Külföldi, követségi iskolák

A külképviseletek gyakran saját dolgozóik és honfitársaik gyermekei számára működtetnek óvodákat és iskolákat. Ezeket az adott államok finanszírozzák, és céljuk, hogy a tanulók saját anyanyelvüket fejlesszék, kultúrájukat ápolják, hogy visszatérve hazájukban zavartalanul visszaileszkedhessenek.

TANÁCSOK ISKOLAVÁLASZTÁSHOZ

Az iskolaválasztás minden szülő számára nagy körütekintést igénylő feladat. A legmegfelelőbb iskola kiválasztása érdekében érdeklődjön ismerőseinél, országa nagykövetségén vagy kulturális intézetében! Vegye figyelembe az oktatás színvonalát, az iskola elhelyezkedését, valamint azt, mennyire tűnik befogadónak az iskola! A kiválasztott iskoláknál érdeklődjön arról, hogy:

- van-e magyar mint idegen nyelv oktatás,
- milyen más nyelveket oktatnak,
- milyen ingyenes és térítéses szolgáltatások vannak,
- milyen tanórán kívüli foglalkozásokat szerveznek,
- vannak-e más külföldi diákok is,
- ki lenne gyermeke osztály-főnöke!

Ha felkeresi az iskolát, vigyen magával egy magyarul beszélő segítőt!

A legtöbb iskola a beíratás előtti időszakban nyílt napokat tart, ahol bepillantást nyerhetnek az iskola életébe, megismerkedhetnek a leendő osztálytanítóval, bemutató órákon vehetnek részt.

TÁMOGATÁSOK, SZOLGÁLTATÁSOK

Igénybe vehető anyagi támogatások

Attól függően, hogy milyen státuszban tartózkodik Magyarországon, ön vagy gyermeke jogosult lehet többféle anyagi támogatásra. Ezek közül a legfontosabbakat soroljuk itt fel.

Az egyes támogatásokra való jogosultságáról és az igénylés módjáról érdeklődjön az iskolánál, lakóhelye önkormányzatánál, családsegítő szolgálatnál vagy valamely segítő szervezetnél!

Családi pótlék

Rendszeres, havonként kapott ellátás, amely gyermekei számától függ, és jövedelmi viszonyától független.

Rendszeres és rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

Jövedelmétől függően alkalmanként vagy akár rendszeresen is jogosult lehet gyermekvédelmi támogatásra, amelyet lakóhelye önkormányzata állapít meg Önnek. A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás egyik formája a beiskolázási támogatás, amely évente egyszer kérhető a helyi önkormányzatnál.

Iskolakezdési támogatás

Iskolakezdési támogatást munkáltatója adhat béren kívüli juttatásként. A tankötelezett menekült és oltalmazott gyermek szülője tanévenként egyszer beiskolázási támogatást kaphat a jegyzőhöz benyújtott kérelem alapján.

Tankönyvtámogatás

A tankönyvek ingyesen járnak a három- vagy többgyermekes családnak, a tartósan beteg gyermeknek, a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő családnak, valamint a sajátos nevelési igényű gyermeknek.

Étkezési támogatás

A három- vagy többgyermekes család Magyarországon 50%-os étkezési díj kedvezményt kaphat. Amennyiben rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülnek, az iskolai étkezés ingyenes. Ezekről igazolást a jegyzőtől kérhet.

A fenti támogatások igénybevételéhez minden jogcímet igazolnia kell!

További segítő szolgáltatások

Nevelési Tanácsadó

A Nevelési Tanácsadó 3-18 év közötti gyermekek és családjaik számára nyújt segítséget iskolai, tanulási problémák vagy a családban fellépő krízishelyzet esetén. Pszichológusok, pedagógusok, pszichiáterek segítik a probléma felismerését és a fejlesztés, korrekció megoldását. Emellett ebben az intézményben végzik a tankötelezett korú gyermekek iskolaérettségi vizsgálatát is. A szolgáltatásaik igénybevétele ingyenes, és szinte minden városban, Budapesten kerületenként működnek.

Logopédiai ellátás

Logopédiai ellátás keretében kerül sor a beszédhibák, a nyelvi-kommunikációs zavarok javítására. A szolgáltatás ingyenes, a nevelési tanácsadó javaslatára vehető igénybe.

Továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadó

A tanuló adottságainak, tanulási képességének, irányultságának vizsgálata alapján von le következtetéseket, és szolgál pályaválasztási tanáccsal, segíti az iskolaválasztást. Szintén ingyenesen vehető igénybe.

Gyógytestnevelés

A tanuló speciális, egészségügyi célú külön testnevelés keretében történő foglalkoztatása. Ingyenesen vehető igénybe, szakorvos javaslata alapján. A legtöbb iskola megszervezi a gyógytestnevelést.

Családsegítő Szolgálat és Gyermekjóléti Központ

Ennek az intézményhálózatnak feladata a szociális és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett vagy krízishelyzetbe került emberek, családok segítése.

Feladatai közé tartozik a gyermekneveléssel kapcsolatos segítségnyújtás és a gyermekek védelme. A Családsegítő Szolgálatok és Gyermekjóléti Központok szolgáltatásai önkéntesen vehetők igénybe, ingyenesek, és minden településen, Budapesten kerületenként megtalálhatóak.

Egyenlő Bánásmód Hatóság

Az EBH a faji hovatartozás, bőrszín, nemzetiség, kisebbséghez való tartozás, anyanyelv vagy más okból önt vagy gyermekét ért hátrányos megkülönböztetés esetén megállapíthatja a diszkrimináció tényét, és megbüntetheti az elkövetőt.

Honlapok, ahonnan további információkat szerezhet gyermeke oktatásával kapcsolatban:

www.magyarorszag.hu

www.sulinet.hu

www.okm.gov.hu

www.felvi.hu

Készült az Európai Unió **Európai
Integrációs Alapjának** támogatásával.